

Total No. of Questions - 42

Total No. of Printed Pages - 4

Regd.
No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part - III

COMMERCE, Paper - I

(Telugu Version)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

PART - I

(Marks 50)

SECTION - A

2 × 10 = 20

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 40 పంక్తులు మించకుండా వ్రాయుము.

1. సొంత వ్యాపారాన్ని నిర్వచించి, దాని లక్షణాలు తెలుపండి.
2. భాగస్థులలో వివిధ రకాలను వివరించండి.
3. ప్రైవేట్ కంపెనీ, పబ్లిక్ కంపెనీ మధ్య గల వ్యత్యాసాలను తెలుపండి.
4. వ్యాపార విత్తం అంటే ఏమిటి? ఒక వ్యాపార సంస్థలో దీని ప్రాముఖ్యాన్ని వివరించండి.

SECTION - B

4 × 5 = 20

ఈ క్రింది వానిలో ఏవైనా నాలుగు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 20 పంక్తులు మించకుండా వ్రాయండి.

5. ఆర్థిక కార్యకలాపాలు అంటే ఏమిటి?
6. విదేశీ వర్తకంలోని రకాలను తెలపండి.
7. సొంత వ్యాపారం లోపాలు/పరిమితులను తెలపండి.
8. భాగస్వామ్యాన్ని నిర్వచించి, ముఖ్య లక్షణాలు తెలపండి.
9. వ్యవస్థాపకుడి విధులు ఏమిటి?
10. సంస్థ నమోదుకు దరఖాస్తు ఫారంతో బాటుగా దాఖలు చేయవలసిన పత్రాలు ఏమిటి?
11. MSME ల చట్టం 2006 ప్రకారం ఉత్పత్తి సంస్థలను నిర్వచించండి.
12. e-వ్యాపారం యొక్క నాలుగు లాభాలు ఏమిటి?

SECTION - C

5 × 2 = 10

ఈ క్రింది వానిలో ఏదైనా బదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు 5 పంక్తులు మించకుండా వ్రాయండి.

13. రవాణా అనగా నేమి?
14. స్వదేశీ వర్తకం అనగా నేమి?
15. గిడ్డంగులు అనగా నేమి?
16. వ్యాపార వ్యవస్థ అనగా నేమి?
17. ప్రభుత్వ కంపెనీ అనగా నేమి?
18. వ్యాపార ప్రారంభద్యవ పత్రం అనగా నేమి?
19. దీర్ఘకాలిక విత్తం అనగా నేమి?
20. e-బ్యాంకింగ్ అనగా నేమి?
21. సేవా సంస్థ అనగా నేమి?
22. e-మార్కెటింగ్ అనగా నేమి?

PART - II

(Marks 50)

SECTION - D

1 × 20 = 20

క్రింద ప్రశ్నకు సమాధానము వ్రాయుము.

23. ఈ క్రింది ఇచ్చిన సాత్విక్ బ్రేడర్స్ వారి అంకణా నుండి 31.12.2020 తో అంతమయ్యే సంవత్సరానికి ముగింపు లెక్కలను తయారు చేయండి.

అంకణా

డెబిట్ నిల్వలు	మొత్తం రూ.	క్రెడిట్ నిల్వలు	మొత్తం రూ.
జేతాలు	1,000	మూలధనం	32,000
కొనుగోళ్ళు	20,000	కొనుగోలు వాపసులు	400
నగదు	5,000	అమ్మకాలు	25,000
వేతనాలు	1,200	వచ్చిన డిస్కౌంట్	1,600
ఫ్యాక్టరీ అద్దె	200	రుణదాతలు	4,000
బీమా	750		
రవాణా	400		
ఆఫీసు ఖర్చులు	800		
అమ్మకాల రవాణా	200		
యంత్రాలు	10,000		
ఫర్నిచర్	7,000		
ఇచ్చిన డిస్కౌంట్	450		
గుడ్విల్	9,000		
ప్రారంభ సరుకు	2,000		
రుణగ్రస్తులు	5,000		
మొత్తం	63,000	మొత్తం	63,000

సర్దుబాటు :

- i) ముగింపు సరుకు విలువ రూ. 2,500.
- ii) ముందుగా చెల్లించిన బీమా రూ. 250.
- iii) చెల్లించవలసిన జీతాలు రూ. 300.

SECTION - E

1 × 10 = 10

క్రింది వాటిలో ఏదైనా ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం వ్రాయండి.

24. క్రింది వివరాల నుండి మూడు వరుసల నగదు చిట్టా తయారు చేయండి.

2020		మొత్తం రూ.
ఆగష్టు	1 చేతిలో నగదు	6,600
	బాంకులో నగదు	10,000
	5 నగదు అమ్మకాలు	1,900
	7 స్పెన్సర్స్ కు జారి చేసిన చెక్కు	2,300
	వచ్చిన డిస్కౌంట్	200
	8 హాస్య ట్రేడర్స్ నుండి వచ్చిన నగదు	1,900
	ఇచ్చిన డిస్కౌంట్	100
	15 ఆఫీసు అవసరాల కోసం బాంకు నుంచి తీసిన నగదు	550
	22 నగదు కొనుగోళ్ళు	600
	29 బాంకులో జమ చేసిన నగదు	800
	30 చెక్కు ద్వారా జీతాల చెల్లింపు	2,400
	31 పాసు పుస్తకం ప్రకారం బాంకు చార్జీలు	50

25. మెసర్స్ సంజన ట్రేడర్స్ వారి తేది 31-12-2020 నాటి బాంకు నిల్వల సమన్వయ పట్టిక తయారు చేయండి.

- i) తేది 31-12-2020 నాటి నగదు చిట్టా ప్రకారం బాంకు నిల్వ రూ. 58,000/-.
- ii) తేది 25-12-2020 న జారి చేసిన రూ. 25,000/- చెక్కులు, తేది 05-01-2021 చెల్లింపుకు బాంకుకు దాఖలు అయినవి.
- iii) తేది 21-12-2020 న బాంకులో డిపాజిట్ చేసిన రూ. 20,000/- చెక్కు తేది 08-01-2021 న అనాదరణ పొందినది.
- iv) బాంకు వసూలు చేసి క్రెడిట్ చేసిన పెట్టుబడుల పై వడ్డీ రూ. 1,500 దీనికి నగదు చిట్టాలో పద్దు లేదు.
- v) పాస్ బుక్ లో మాత్రమే డెబిట్ అయిన బాంకు చార్జీలు రూ. 120.

26. నగదు పుస్తకం, పాస్ బుక్ నిల్వల మధ్యగల తేడాలకు గల కారణాలు వివరించండి.

SECTION - F

2 × 5 = 10

క్రింది వాటిలో ఏవేని రెండు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

27. అకౌంటింగ్ వల్ల కలిగే ఏవైనా 5 లాభాలను తెలపండి.
28. ఖాతాల వర్గీకరణ ను, ఉదాహరణలతో తెలపండి.
29. క్రింది సమాచారం నుండి పవన్ ఖాతాను తయారు చేయండి.

2020			Rs.
మార్చి	1	పవన్ నుండి సరుకు కొనుగోళ్ళు	38,000
	6	పవన్ కు చెల్లించిన నగదు	5,000
	10	పవన్ కు వాపసు చేసిన సరుకు	1,500
	14	చెక్కు ద్వారా పవన్ కు చెల్లింపు	6,800
		పవన్ ఇచ్చిన డిస్కౌంట్	500
	26	పవన్ నుండి నగదుకు కొనుగోళ్ళు	2,500
	28	పవన్ నుండి ఫర్నిచర్ కొనుగోళ్ళు	8,000

30. వివిధ సహాయక చిట్టాల గురించి వివరించండి
31. దిగువ వివరాల నుండి సాధారణ నగదు చిట్టాను తయారు చేయండి.

2020			Rs.
ఫిబ్రవరి	1	నగదు నిల్వ	14,000
	10	కొన్న సరుకు	5,000
	15	నగదుకు సరుకు అమ్మకాలు	9,400
	17	చెల్లించిన విద్యుత్ బిల్లు	2,000
	18	సొంతానికి వ్యాపారం నుండి తీసుకున్న నగదు	1,000

32. అంకణా వల్ల వెల్లిడి అయ్యే తప్పులను వివరించండి.

SECTION - G

5 × 2 = 10

క్రింది వాటిలో ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానాలు రాయండి.

33. వ్యవహారం అంటే ఏమిటి?
34. అకౌంటింగ్ ను నిర్వచించండి.
35. ఆవర్ణా అనగా నేమి?
36. క్రింది వ్యవహారాలకు చిట్టా పద్దులు రాయండి.

2020			Rs.
డిసెంబర్	1	వ్యాపార ప్రారంభానికి తెచ్చిన నగదు	50,000
	10	రమాదేవి నుండి సరుకు కొనుగోళ్ళు	25,000
	18	మాధవ నుండి వచ్చిన చెక్కు	10,000
	30	జీతాల చెల్లింపు	5,000

37. ఎదురు పద్దు అనగా నేమి?
38. వర్తకపు డిస్కౌంట్ అనగా నేమి?
39. అంకణా అనగా నేమి?
40. అంకణా వల్ల వెల్లిడి కాని ఏవేని రెండు తప్పులను పేర్కొనండి.
41. సర్దుబాట్లు అనగా నేమి?
42. తరుగుదలను నిర్వచించండి.